

مقایسه مقدار نیروی لازم جهت عبور سه نخ دندان مختلف از ناحیه تماسهای بین دندانی

دکتر محمد کتابی* - دکتر پروین میرزا کوچکی** - دکتر سمیرا زندیه***

*- استادیار گروه آموزشی پرودنتولوژی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی (خوراسگان).

** - استادیار گروه آموزشی ترمیمی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی (خوراسگان).

*** - دندانپزشک.

چکیده

زمینه و هدف: اعمال نیروی زیاد جهت عبور نخ دندان از نواحی اینترپروگزیمال ممکن است باعث تروما و آزردهی لثه و نسوج نرم گردد. همچنین به نظر می‌رسد جنس نخ دندان در میزان نیروی لازم جهت عبور از تماسهای بین‌دندانی و پذیرش آن توسط بیماران مؤثر باشد. هدف از این مطالعه مقایسه مقدار نیروی لازم جهت عبور سه نخ دندان با جنسهای مختلف از تماسهای بین‌دندانی می‌باشد. **روش بررسی:** در این مطالعه مداخله‌ای تجربی که در سی نفر با محدوده سنی ۱۸-۳۵ ساله انجام شد در هر نمونه از بین چهارده تماس بین‌دندانی (تماسهای بین اولین پرمولر یک طرف تا پرمولر طرف دیگر در فک بالا و پایین) سه نوع نخ دندان مینا و جی - یو - ام از جنس نایلون و اورال - بی از جنس Polytetrafluoroethylene (PTFE) عبور داده شد و میزان نیروی لازم جهت عبور نخ دندانها توسط نیرو سنج مکانیکی اندازه‌گیری شد.

روش اجرا در همه انواع نخها یکسان بود بدین ترتیب که نخهای دندان در یک نگهدارنده که به یک نیروسنج متصل گردیده بود قرار داده شدند. نیروی لازم برای عبور نخها برحسب نیوتن به ترتیب از تماس بین اولین پرمولر راست فک بالا و کائین مجاور آن و در جهت گردش عقربه‌های ساعت در چهارده تماس بین دندانی هر فرد اندازه‌گیری شد. جهت مقایسه میانگین میزان نیروی لازم جهت عبور نخ دندانهای مختلف از آزمونهای تحلیل واریانس یک طرفه و پس آزمون Scheffe استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که میزان نیروی لازم جهت عبور نخ دندان اورال - بی از جنس PTFE به طور معنی‌داری کمتر از مینا و جی - یو - ام می‌باشد (به ترتیب ۱/۸۹ و ۲/۸۹ و ۳/۱۰ نیوتن - $P < 0.05$). همچنین نیروی لازم جهت عبور هر کدام از نخ دندانها در تماسهای بین‌دندانی فک بالا به طور معنی‌داری کمتر از فک پایین (۲/۲۴ در مقابل ۳/۰۱ نیوتن - $P < 0.05$) می‌باشد. **نتیجه‌گیری:** به نظر می‌رسد نخهایی با جنس PTFE به دلیل سهولت استفاده و نیاز به نیروی کمتر جهت عبور از تماسهای بین‌دندانی بر نخهای دندان از جنس نایلون ارجحیت دارد و استفاده از این نخها احتمال آزردهی و ایجاد شکاف در لثه را کاهش می‌دهد.

کلید واژه: نخ دندان PTFE - نایلون - تماس بین دندانی - اعمال نیرو

وصول مقاله: ۸۳/۸/۲۸ اصلاح نهایی: ۸۳/۱۱/۲۹ پذیرش مقاله: ۸۳/۱۲/۲۶

نویسنده مسئول: گروه آموزشی پرودنتولوژی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی (خوراسگان) ketabimohammad@yahoo.com

مقدمه

روشی قابل اطمینان برای دستیابی به سلامت دهانی تکیه می‌شود. در میان روشهای مکانیکی مسواک زدن رایجترین راه است. ولی این مشکل وجود دارد، که همواره نقاطی از دهان بخصوص نواحی اینترپروگزیمال به خوبی توسط مسواکهای

بیماریهای پرودنتال از جمله بیماریهای رایج دهان و دندان هستند که پلاک میکروبی عامل اصلی آن می‌باشد. دو راهکار مکانیکی و شیمیایی برای کنترل پلاک میکروبی وجود دارد. در دندانپزشکی به روشهای کنترل پلاک مکانیکی به عنوان